

บรรณานุกรมหนังสือ

- กำธร พันธูลดา . คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ .
พิมพ์ครั้งที่ ๖. พระนคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๕.
- จิตติ ศิงศรัทีย . คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและหนี้ :
พระนคร : แสงทองการพิมพ์, ๒๕๐๕.
- จีต เศรษฐบุตร . หลักกฎหมายแพ่งลักษณะนิติกรรมและหนี้ .
พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร : เอรวันการพิมพ์, ๒๕๒๒.
- ชนินทร์ พิทยาวิรัช . ขนาดกรพาณิชย์เข้ามาตราอะไรในการปล่อยสินเชื่อ .
พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, ๒๕๑๕.
- ประกอบ หุตะสิงห์ . กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา .
ธนบุรี : สุทธิสารการพิมพ์, ๒๕๑๘.
- ประพนธ์ ศาคะมาน และ ไพจิตร ปุณณพันธ์ . คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ลักษณะซื้อขาย . พิมพ์ครั้งที่ ๔. พระนคร : แสงทองการพิมพ์, ๒๕๑๘.

- ปรีชา สุมาวงศ์ . คำบรรยายลักษณะวิชากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย
ซื้อขาย แลก เปลี่ยน ให้อ . พระนคร : แสงทองการพิมพ์, ๒๕๑๕.
- พวงมกา บุญโสภากย์ . คำบรรยายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรม
และสัญญา . กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๑.
- มานะ พิทยาภรณ์ . วิทยานิพนธ์ที่ปริญาเอกทางนิติศาสตร์ เรื่อง ประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ลักษณะเช่าซื้อ . พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร :
แสงทองการพิมพ์, ๒๕๑๔.
- สัญญา สัจจวานิช . คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ว่าด้วย
เช่าทรัพย์ เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ . พิมพ์ครั้งที่ ๒.
พระนคร : ชัยสินการพิมพ์, ๒๕๑๒.
- เสนีย์ ปราโมช . ม.ร.ว. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรม
และหนี้ . พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรศาสตร์, ๒๕๐๖.

BIBLIOGRAPHY

Books

Goode, R.M, and Ziegel, J.S. Hire-Purchase and Conditional Sale. A Comparative Law London. The British Institute of International and Comparative Law. 1965.

Goode, R.M. The Consumer Credit Act, 1974. London : Butterworth, 1970.

_____ . The Law of Hire-Purchase and Practice.
London : Butterworth, 1970.

_____ . Introduction to the Consumer Credit Act,
1974. London : Butterworth, 1977.

Samuel, G.H. Cases in Consumer Law. London : Macdonald and Evans. 1979.

Ziegel, J.S. and Foster, W.M. Aspect of Comparative Commercial Law: Sales, Consumer Credit and Secured Transaction.
Montreal : Oceana Pub, Inc. Dobbs Ferry N.Y. 1969.

Diamond, A. Instalment Credit. London : Stevens, 1970.

Harvey, B.W. Consumer Protection and Fair Trading. London:
Butterworth, 1978.

Articles

Goode, R.M. "The Consumer Credit Act, 1974"
(1975) Cambridge Law Journal 79

Ziegel, J.S. "The Minimum Payment Clause Muddle,"
(1964) Cambridge Law Journal 108

Carr, E. "The English Supply of Goods (Implied Terms
Act 1973)" 36 Modern Law Review 519

Smith. "Australian Consumer Transactions Act 1972 - 73."
(1975) Adelaide Law Review 221.

Palmer, and Rose. "Implied Terms in Consumer Transaction
(1977)." the International and Comparative Law
Quarterly 1969.

Goldring, John. "The Trade Practices Act 1974 - 1975 and
The Law of Innocent Misrepresentation (1976)."
50 Australian Law Journal 126.

Stephens, D.J. "The Consumer Credit Act, (1974.)."
29 Current Legal Problems 112.

Lingren, K.E. "The Consumer Credit Act, 1974 : Its Scope "
(1977) 40 Modern Law Review 159.

REPORTS OF THE PARLIAMENTARY COMMITTEE

United Kingdom. Final Report of the Committee on Consumer
Protection. (London, H.M. Stationery Office)

- _____ . The Crowther Committee's Report on Consumer
Credit. (London, H.M. S.O.)
- _____ . The White Paper on the Reform of the Law on
Consumer Protection. (London, H.M. S.O.)

STATUTES

United Kingdom. The Consumer Credit Act, 1974

_____ . The Supply of Goods (Implied Terms) Act, 1973

_____ . The Hire-Purchase Act, 1965

_____ . The Emergency Laws (Re-enactment and Repeals)
Act, 1964

_____ . The Advertisement (Hire-Purchase) Act, 1967

Australia. The Hire-Purchase Act, 1959

_____ . The Australian Consumer Transactions
Act, 1972 - 73

_____ . The Federal Trade Practices Act, 1974

Singapore. The Hire-Purchase Act, 1970

ภาคผนวก ก

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเช่าซื้อสินค้า พ.ศ. .... ของกระทรวงพาณิชย์
ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔)

เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑

ภาคผนวก ก

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเข้าซื้อสินค้า

พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเข้าซื้อสินค้า

เหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ประชาชนมีความจำเป็นต้องอาศัยความคิดเพื่อการอุปโภคบริโภคสำหรับชีวิตประจำวันโดยการเข้าซื้อและซื้อสินค้าผ่นส่งเพิ่มมากขึ้นทั้งชนิดและปริมาณของสินค้า แต่ยังไม่มีการควบคุมในเรื่องนี้ เพื่อให้การเข้าซื้อและการขายผ่นส่งสินค้าเป็นไปด้วยความเป็นธรรมโดยไม่เอารัดเอาเปรียบผู้เข้าซื้อกัน และบังเกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจของประเทศ โดยรักษาปริมาณการให้เข้าซื้อและการขายผ่นส่งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม อันจะเป็นผลดีแก่การส่งเสริมการลงทุนและการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

"ซื้อขายผ่อนส่ง" หมายความว่า การซื้อขายสินค้าควบคุมที่มีเงื่อนไขว่า ผู้ซื้อจะต้องชำระราคาให้ผู้ขายตั้งแต่สองงวดขึ้นไป และกรรมสิทธิ์ในสินค้าควบคุมนั้นยังไม่โอนไปยังผู้ซื้อจนกว่าจะไ้ชำระราคาแล้ว

"สินค้าควบคุม" หมายความว่า สินค้าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นสินค้าควบคุม

"ผู้เช่าซื้อ" หมายความว่า รวมถึงผู้ซื้อสินค้าควบคุมผ่อนส่งด้วย

"ผู้ให้เช่าซื้อ" หมายความว่า ผู้ประกอบกิจการให้เช่าซื้อเป็นทางค้าปกติ และได้รับใบสำคัญการจดทะเบียน หรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงผู้ขายสินค้าควบคุมผ่อนส่งเป็นทางค้าปกติด้วย และได้รับใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

"ราคาเช่าซื้อ" หมายความว่า จำนวนเงินรวมทุกงวดที่ผู้เช่าซื้อต้องชำระร่วมกับเงินชำระล่วงหน้า

"ราคาเช่าซื้อสุทธิ" หมายความว่า จำนวนเงินที่ต่างกันระหว่างราคาเช่าซื้อที่ยังไม่ชำระทั้งสิ้นกับค่าเช่าซื้อซึ่งคำนวณตามส่วนแห่งระยะเวลาเช่าซื้อที่ยังเหลืออยู่

"ค่าเช่าซื้อ" หมายความว่า จำนวนเงินที่ต่างกันระหว่างราคาเช่าซื้อกับราคาเงินสด

"อัตราค่าเช่าซื้อ" หมายความว่า อัตราร้อยละของจำนวนเงินที่ต่างกันระหว่างราคาเงินสดกับเงินชำระล่วงหน้าซึ่งต้องคำนวณตามสูตร วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

"เงินชำระล่วงหน้า" หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้ให้เช่าซื้อเรียกให้ผู้เช่าซื้อชำระเป็นบางส่วนก่อนการชำระเงินเป็นงวด ๆ

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"นายทะเบียน" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมการเข้าชื่อ
 "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

- (๑) การเข้าชื่อระหว่างผู้ประกอบการกิจการที่ซื้อสินค้าควบคุมมาจำหน่าย
- (๒) การซื้อขายสินค้าขนส่งเกี่ยวกับการส่งสินค้าควบคุมออกนอกราชอาณาจักร
- (๓) การเข้าชื่อที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตาม (๑) จะกำหนดเงื่อนไขประการใดก็ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ คำว่า "ธุรกิจ" หมายความว่า การประกอบกิจการ
 ในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หัตถกรรม พาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอย่างอื่น
 เป็นทางการค้าปลีก

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 การคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและพนักงาน
 เจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้น
 ค่าธรรมเนียมกับกำหนดกิจการอื่น และออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
 มีอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียน
- (๒) ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมกับ
 กำหนดกิจการอื่น และออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามหมวด ๒
- (๓) มอบหมายให้กระทรวง ทบวง กรมใดเป็นผู้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด
 ตามหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๖ หมวด ๗ และหมวด ๘

(๔) แต่งตั้งกรรมการอื่นตามมาตรา ๘

(๕) วินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๔๘

มาตรา ๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่

(๒) ออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามหมวด ๕

(๓) มอบหมายให้กระทรวง ทบวง กรมใดเป็นผู้ดำเนินการอย่างหนึ่ง
อย่างใดตามหมวด ๕

หมวด ๑

คณะกรรมการควบคุมการเข้าซื้อ

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการควบคุมการเข้าซื้อ" ประกอบด้วยปลัดกระทรวงพาณิชย์หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงพาณิชย์มอบหมายเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และกรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ

คณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการหรือบุคคลอื่นเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๑๐ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๑๑ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับความจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๓ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้ความเห็น และให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๕

(๒) การออกประกาศตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๒

(๓) การออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๔

และมาตรา ๔๕

(๔) การวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๔๔

(๕) เรื่องอื่นที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารและสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

หมวด ๒

การจดทะเบียนและการอนุญาต

มาตรา ๑๗ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้เช่าซื้อและแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศ รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดหรือเปลี่ยนแปลงชนิด ประเภท และลักษณะของสินค้าให้เป็นสินค้าควบคุม

การประกาศกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงสินค้าควบคุมตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๑๘ ผู้ใดให้เช่าซื้อสินค้าควบคุมเกินปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

การขอจดทะเบียนและการออกใบสำคัญการจดทะเบียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดให้เช่าซื้อสินค้าควบคุมโดยมีข้อตกลงให้ผู้เช่าซื้อชำระราคาเช่าซื้อตั้งแต่สองงวดขึ้นไปก่อนรับมอบสินค้าควบคุม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่รับจดทะเบียนหรือนายทะเบียนไม่ออกใบอนุญาต ผู้ขอจดทะเบียนหรือผู้ขอรับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่รับจดทะเบียน

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด ๓

สิทธิและหน้าที่ของผู้ให้เช่าซื้อ

มาตรา ๒๑ ผู้ให้เช่าซื้อต้องส่งบัญชีเกี่ยวกับสินค้าควบคุมที่ให้เช่าซื้อของปีที่ล่วงแล้วตามแบบและรายการที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในวันที่สามสิบเอ็ดของเดือนมกราคมทุกปี

มาตรา ๒๒ ผู้ให้เช่าซื้อต้องแสดงใบสำคัญการจดทะเบียน หรือใบอนุญาต ใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียน หรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สถานที่การค้า

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้ให้เช่าซื้อแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียน และยื่นคำขอรับใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบแทนใบอนุญาต ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ในการเสนอหรือการโฆษณาเพื่อชักชวนให้ประชาชนเข้าซื้อ
ผู้ให้เข้าซื้อต้องแสดงข้อความดังต่อไปนี้

- (๑) ราคาสินค้าควบคุมเงินสด
- (๒) ราคาเข้าซื้อ
- (๓) เงินชำระล่วงหน้า
- (๔) จำนวนเงินและระยะเวลาที่ต้องชำระแต่ละงวด และจำนวนงวด
- (๕) อัตราค่าเข้าซื้อ
- (๖) ค่าใช้จ่ายอื่นที่ผู้เข้าซื้อต้องจ่ายนอกจาก (๑) (๔) และ (๕)

การแสดงข้อความตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ การตกลงต่อไปนี้ไม่ผูกพันผู้เข้าซื้อ

- (๑) การให้ผู้ให้เข้าซื้อหลุดพ้นจากหน้าที่หรือภาระใดที่มีอยู่ตามกฎหมาย
- (๒) การให้ผู้เข้าซื้อจ่ายอัตราค่าเข้าซื้อเกินกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ตามมาตรา ๔๐ (๑)

(๑) การให้ผู้เข้าซื้อจ่ายเบี้ยปรับ ค่าตอบแทนหรือค่าเสียหายใด ๆ นอกจาก
ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

- (๔) การจำกัดสิทธิของผู้เข้าซื้อที่มีอยู่ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๖ สัญญาเข้าซื้อต้องทำเป็นหนังสือมีข้อความตรงกันสอบฉบับ
และอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อผู้ให้เข้าซื้อและผู้เข้าซื้อ
- (๒) ชนิด ประเภท และลักษณะของสินค้าควบคุม
- (๓) ราคาสินค้าควบคุมเงินสด
- (๔) ราคาเข้าซื้อ
- (๕) เงินชำระล่วงหน้า

- (๖) จำนวนเงินและระยะเวลาที่ต้องชำระแต่ละงวด และจำนวนงวด
 (๗) อัตราค่าเช่าซื้อ
 (๘) วัน เวลา และสถานที่ที่ส่งและรับมอบสินค้าควบคุม และเงื่อนไขในการ

ส่งมอบ

- (๙) วัน เวลา และสถานที่ วิธีการและบุคคลที่จะรับชำระเงินตาม (๖)
 (๑๐) เงื่อนไขการโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าควบคุม
 (๑๑) เงื่อนไขการบอกเลิกสัญญา
 (๑๒) ค่าใช้จ่ายอื่นนอกจาก (๕) (๖) และ (๗)
 (๑๓) วันที่สัญญาเช่าซื้อจะมีผลใช้บังคับ
 (๑๔) สิทธิของผู้เช่าซื้อที่จะบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ
 (๑๕) สิทธิของผู้เช่าซื้อที่จะชำระราคาเช่าซื้อสุทธิก่อนถึงกำหนดชำระเงิน

งวดสุดท้าย

- (๑๖) รายการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ผู้ให้เช่าซื้อต้องส่งตัวอย่างสัญญาเช่าซื้อให้นายทะเบียนตรวจ
และให้ความเห็นชอบก่อน

ตัวอย่างสัญญาเช่าซื้อที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้วตามวรรคหนึ่ง
ให้ใช้ได้กับสินค้าควบคุมทุกชนิด ประเภท และลักษณะ และอาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้เมื่อ
นายทะเบียนเห็นสมควรหรือเมื่อผู้ให้เช่าซื้อร้องขอโดยนายทะเบียนเห็นชอบด้วย

มาตรา ๒๘ ผู้ให้เช่าซื้อต้องส่งมอบค้ำประกันสัญญาเช่าซื้อแก่ผู้เช่าซื้อในวันลงชื่อ
ในสัญญา

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่สัญญาเช่าซื้อชำรุดหรือสูญหาย ผู้เช่าซื้อจะขอให้ผู้ให้เช่าซื้อ
ถ่ายหรือคัดสำเนาสัญญาเช่าซื้อส่งมอบให้แก่ผู้เช่าซื้อพร้อมด้วยสำเนาบัญชีแสดงจำนวนเงิน
ที่ผู้ให้เช่าซื้อได้รับชำระไว้แล้ว และที่ค้างชำระก็ได้ โดยผู้เช่าซื้อเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อออกเลิกสัญญาและส่งมอบสินค้าควบคุมโดยขอ
สัญญาหรือโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ให้เช่าซื้อต้องประเมินราคาสินค้าควบคุมที่ได้รับคืน โดยประเมินราคา
ตามราคาตลาดหรือราคาที่จะขายได้ในวันที่รับมอบสินค้าควบคุมคืน และต้องแจ้งเป็นหนังสือ
ให้ผู้เช่าซื้อทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับมอบสินค้าควบคุมคืน

(๒) ถ้าผู้เช่าซื้อไม่พอใจราคาประเมินตาม (๑) ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้
ให้เช่าซื้อทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งราคาประเมิน ถ้าผู้เช่าซื้อไม่แจ้งภายใน
กำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้เช่าซื้อพอใจราคาประเมินนั้น

(๓) เมื่อผู้ให้เช่าซื้อได้รับแจ้งตาม (๒) แล้ว ต้องขายทอดตลาดสินค้าควบคุมนั้น
ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันได้รับมอบสินค้าควบคุมคืน และต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เช่าซื้อทราบ
ก่อนกำหนดวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เพื่อให้ผู้เช่าซื้อได้มีโอกาสเข้าสู่ราคา

ค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดให้หักจากราคาสินค้าควบคุมที่ขายทอดตลาดได้
และให้ถือว่าราคาสินค้าควบคุมที่เหลือหรือราคาประเมิน แล้วแต่กรณี เป็นมูลค่าของสินค้า
ควบคุมตามมาตรา ๓๑

มาตรา ๓๑ เมื่อผู้ให้เช่าซื้อได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ (๑) และผู้เช่าซื้อพอใจ
ราคาประเมินหรือเมื่อผู้ให้เช่าซื้อได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ (๑) และ (๓) แล้ว ถ้าปรากฏว่า

(๑) สินค้าควบคุมที่รับคืนมีมูลค่ามากกว่าราคาเช่าซื้อสุทธิ ผู้ให้เช่าซื้อต้องคืน
เงินส่วนที่เกินแก่ผู้เช่าซื้อภายในสิบห้าวันนับแต่วันประเมินราคาหรือนับแต่วันขายทอดตลาดสินค้า
ควบคุม แล้วแต่กรณี

(๒) สินค้าควบคุมที่รับคืนมีมูลค่าน้อยกว่าราคาเช่าซื้อสุทธิ ผู้ให้เช่าซื้อต้องชำระ
เฉพาะเงินส่วนที่ขาดเท่านั้นแก่ผู้ให้เช่าซื้อภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับแจ้งจากผู้ให้เช่าซื้อ

ถ้าผู้ให้เช่าซื้อไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ (๑) หรือ (๒) และ (๓) ผู้ให้เช่าซื้อ
ไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าใช้จ่ายจากผู้เช่าซื้อ

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระเงินสองงวดติดกัน ผู้ให้เช่าซื้อจะเลิกสัญญาและยึดสินค้าควบคุมคืนได้ต่อเมื่อผู้เช่าซื้อมิได้ชำระเงินที่ค้างชำระนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับทราบหนังสือเตือนให้ชำระเงินที่ค้างชำระนั้นจากผู้ให้เช่าซื้อ

ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อผิดนัดชำระเงินงวดสุดท้าย ผู้ให้เช่าซื้อจะเลิกสัญญาและยึดสินค้าควบคุมคืนได้ต่อเมื่อผู้เช่าซื้อมิได้ชำระเงินที่ค้างชำระนั้นก่อนระยะเวลาใช้เงินได้พ้นกำหนดไปอีกงวดหนึ่ง และผู้ให้เช่าซื้อต้องมีหนังสือเตือนให้ชำระเงินที่ค้างชำระนั้นแล้ว

ถ้าผู้เช่าซื้อได้ชำระเงินภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ผู้ให้เช่าซื้อจะอ้างเหตุแห่งความล่าช้าในการชำระเงินเป็นเหตุบอกเลิกสัญญาไม่ได้ แต่ผู้ให้เช่าซื้อจะคิดดอกเบี้ยได้ไม่เกินร้อยละสิบห้าต่อปีในจำนวนเงินที่ผิดนัดชำระนั้น

การส่งหนังสือเตือนตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองนั้น ถ้าไม่พบตัวผู้เช่าซื้อ หรือผู้เช่าซื้อไม่ยอมรับ ให้ปิดหนังสือเตือนนั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ ภูมิลำเนาหรือสถานที่อยู่ของผู้เช่าซื้อ และให้ถือว่าผู้เช่าซื้อได้รับทราบหนังสือเตือนนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดหนังสือเตือน

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการย้ายหรือปิดบังสินค้าควบคุมซึ่งจะทำให้ผู้ให้เช่าซื้อเสียหาย ผู้ให้เช่าซื้อจะบอกเลิกสัญญาและยึดสินค้าควบคุมคืนได้ทันที

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อยึดสินค้าควบคุมคืนเพราะผู้เช่าซื้อผิดนัดไม่ชำระเงินตามมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือเพราะมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการย้ายหรือปิดบังสินค้าควบคุมซึ่งจะทำให้ผู้ให้เช่าซื้อเสียหายตามมาตรา ๓๓ ผู้ให้เช่าซื้อต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้เช่าซื้อและผู้ค้าประกันทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันยึดสินค้าควบคุมคืน หนังสือแจ้งต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้ให้เช่าซื้อ
- (๒) จำนวนเงินที่ผู้ให้เช่าซื้อได้รับชำระไว้แล้วและที่ค้างชำระ
- (๓) มูลค่าของสินค้าควบคุมที่ยึดคืนโดยประเมินราคาตามราคาตลาดหรือราคาที่จะขายได้ในวันยึดสินค้าควบคุมคืน

(๔) วัน เวลา และสถานที่ที่ยึดสินค้าควบคุมคืนและสภาพของสินค้าควบคุม

มาตรา ๓๕ ผู้เช่าซื้อจะแจ้งเป็นหนังสือให้ ผู้ให้เช่าซื้อขายสินค้าควบคุมที่ได้รับหรือยึดคืนให้แก่ผู้เช่าซื้อหรือแก่ผู้ใดที่เห็นสมควรในราคาไม่ต่ำกว่าราคาประเมินตามมาตรา ๓๐ (๑) หรือมาตรา ๓๔ (๓) ก็ได้

การแจ้งเป็นหนังสือตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่ชำระเงินไปค่าย แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้เช่าซื้อได้รับแจ้งจากผู้ให้เช่าซื้อตามมาตรา ๓๐(๑) หรือมาตรา ๓๔

มาตรา ๓๖ ผู้ให้เช่าซื้อจะต้องขายทอดตลาดสินค้าควบคุมที่ยึดคืนตามมาตรา ๓๔ เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง แล้ว และให้นำมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง และมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อย้ายสถานการค้าหรือเปลี่ยนแปลงรายการที่จดทะเบียนหรือขออนุญาตไว้ ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนแล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันย้ายหรือเปลี่ยนแปลงนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้ให้เช่าซื้อเลิกประกอบธุรกิจที่ได้รับใบอนุญาตจดทะเบียนหรือใบอนุญาต ต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันเลิก และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุตั้งแต่วันเลิกประกอบธุรกิจตามที่ได้แจ้งไว้แล้ว

การแจ้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

สิทธิและหน้าที่ของผู้เช่าซื้อ

มาตรา ๓๘ ผู้เช่าซื้อจะชำระราคาเช่าซื้อสุทธิภายในเวลาที่สัญญาเช่าซื้อ
มีผลใช้บังคับอยู่ก็ได้ โดยมีหนังสือแจ้งให้ผู้ให้เช่าซื้อทราบ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่
ที่ชำระเงินไปค้ำ

หมวด ๕

การควบคุมการเช่าซื้อ

มาตรา ๔๐ รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา
กำหนดหรือเปลี่ยนแปลงในเรื่องเกี่ยวกับการเช่าซื้อสินค้าควบคุมดังต่อไปนี้

- (๑) อัตราค่าเช่าซื้อ
- (๒) เงินชำระล่วงหน้า
- (๓) จำนวนงวดและระยะเวลาแต่ละงวด

ประกาศตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดสำหรับสินค้าควบคุมทุกชนิด
ประเภท และลักษณะ หรือเฉพาะบางชนิด ประเภท และลักษณะก็ได้ และจะกำหนดเรื่องหนึ่ง
เรื่องใดหรือทุกเรื่องตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งก็ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจา
นุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๔๑ ในกรณีประกาศกำหนดอัตราค่าเช่าซื้อตามมาตรา ๔๐ (๑)
ให้รัฐมนตรีกำหนดสูตร วิธีการและเงื่อนไขในการคำนวณอัตราดังกล่าวด้วย

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขภาวะเศรษฐกิจของประเทศ
รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาห้ามหรือจำกัดการให้
เช่าซื้อสินค้าควบคุมได้ ในการนี้จะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดด้วยก็ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๔๓ การประกาศกำหนดอัตราค่าเช่าซื้อ เงินชำระล่วงหน้า
จำนวนงวดและระยะเวลาแต่ละงวดตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) และ (๓) เมื่อรัฐมนตรี
เห็นสมควรโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีจะกำหนดค่าใช้จ่ายแก่การซื้อขายสินค้าควบคุมเงินผ่อน
ที่กรรมสิทธิ์ในสินค้าควบคุมโอนไปยังผู้ซื้อแล้วด้วยก็ได้

หมวด ๖

พนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียน

มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนมี
อำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานการค้าของผู้ให้เช่าซื้อในระหว่างเวลาทำการเพื่อ
ตรวจสอบบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี สัญญาและเอกสารหลักฐานใด ๆ เกี่ยวกับการ
เช่าซื้อสินค้าควบคุม และในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงจากบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องหรือ
ผู้ซึ่งอยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลหนึ่งเกี่ยวข้องกับการเช่าซื้อสินค้าควบคุม
เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้ชี้แจงหรือ
ให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี สัญญาและเอกสารหลักฐานใด ๆ ที่
เกี่ยวกับการเช่าซื้อสินค้าควบคุม ทั้งนี้ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันรับทราบหนังสือดังกล่าว

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) ให้ผู้ให้เช่าซื้อและผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง
ชี้แจงและอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่
และนายทะเบียนต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียน ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และนายทะเบียนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๗

การพักใช้และการเพิกถอนใบสำคัญการจดทะเบียนและใบอนุญาต

มาตรา ๔๗ เมื่อปรากฏว่าผู้ให้เข้าชื่อกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียน แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งพักใช้ใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร หรือจะสั่งเพิกถอนใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบอนุญาตก็ได้

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ให้เข้าชื่อทราบและให้นำมาตรา ๓๒ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๘ ผู้ให้เข้าชื่อที่ถูกพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบสำคัญการจดทะเบียนหรือใบอนุญาต มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง โดยยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียน แล้วแต่กรณี เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนได้รับคำอุทธรณ์แล้วให้เสนอคำอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์

รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือแก้ไขคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนในทางที่เป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ได้

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้น

หมวด ๔

การร้องทุกข์

มาตรา ๔๘ ผู้เข้าชื่อมีสิทธิร้องทุกข์ต่อนายทะเบียน เมื่อเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับการเข้าชื่อสินค้าควบคุม หรือเมื่อปรากฏว่าผู้ให้เข้าชื่อฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือพระราชบัญญัตินี้

เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำร้องและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทราบ

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๖ หรือชักขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนตามมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนและปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๒ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๕๔ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๓) มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๕ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดลงคะแนนไม่กรอกรายการตามมาตรา ๒๖ ต้อง
ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๖ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ หรือ
มาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๗ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี
และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๘ ผู้ให้เข้าชื่อผู้ใดโฆษณาขายประการใด ๆ เกี่ยวกับลักษณะ
คุณภาพ หรือส่วนประกอบ ส่วนผสม วิธีหรือกรรมวิธีในการผลิต แหล่งผลิต คุณสมบัติ
มาตรฐาน ความปลอดภัย ประโยชน์ในการใช้ วิธีใช้และอายุการใช้ ความแข็งแรงทนทาน
การรับรองคุณภาพ การให้บริการ และการใด ๆ เกี่ยวกับสินค้าควบคุมที่ให้ผู้ให้เข้าชื่อ อันเป็น
เท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียน แล้วแต่กรณี มีอำนาจเปรียบเทียบได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๐ เมื่อรัฐมนตรีได้ประกาศกำหนดสินค้าให้เป็นสินค้าควบคุมตาม
มาตรา ๑๗ แล้ว ให้ผู้ที่ประกอบกิจการให้ผู้ให้เข้าชื่อเกี่ยวกับสินค้าควบคุมอยู่แล้วในวันประกาศ
ยื่นคำขอจดทะเบียนตามมาตรา ๑๔ หรือขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๕ ภายในเก้าสิบวัน
นับแต่วันประกาศ ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ผู้นั้นประกอบกิจการไปพลางก่อนได้
แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนมีคำสั่งเป็นหนังสือไม่รับจดทะเบียนหรือไม่ออก
ใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ผู้นั้นไม่สิทธิประกอบกิจการนับแต่วันทราบคำสั่งเป็นต้นไป และให้นำ
มาตรา ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) คำขอ	ฉบับละ ๑๐ บาท
(๒) ใบสำคัญการจดทะเบียน	ฉบับละ ๓,๐๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาต	ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท
(๔) ใบแทนใบสำคัญการจดทะเบียน หรือใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๕) หนังสือรับรองรายการที่จดทะเบียนหรือข้อความใด ๆ	ฉบับละ ๑๐๐ บาท
(๖) การขอสำเนาหรือการขอให้ถ่ายเอกสาร พร้อมทั้งคำรับรอง	หน้าละ ๕๐ บาท
(๗) การตรวจเอกสารต่อราย	ครั้งละ ๕๐ บาท

ภาคผนวก ข

ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

เรื่อง ขอความร่วมมือในการส่งข้อมูลในสัญญาต่าง ๆ

ที่มีข้อความเอาเปรียบผู้บริโภค

ภาคผนวก ข

(สำเนา)

ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
เรื่อง ขอความร่วมมือในการส่งข้อมูลในสัญญาต่าง ๆ
ที่มีข้อความเอาเปรียบผู้บริโภค

โดยที่ปรากฏจากหลักฐานที่มีผู้ร้องเรียนไปยังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครอง
ผู้บริโภคว่า ในการทำสัญญาระหว่างบุคคลในขณะนี้ คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งมักถือโอกาสจากการที่
คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งไม่รู้เท่าทันหรือมีความจำเป็น หรืออาศัยความงายและไม่ชัดเจนหรือความ
สับสนซับซ้อนของสัญญา กำหนดเงื่อนไขที่มีลักษณะเป็นการเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง
หากผู้เข้าไปเกี่ยวข้องไม่ระมัดระวังให้ดีแล้วอาจเสียเปรียบได้ เช่น

(๑) ในการซื้อขายสินค้าที่ผู้ขายกำหนดว่าจะส่งของให้ผู้ซื้อภายในเวลาที่
ตกลงกันและให้ผู้ซื้อชำระเงินสดล่วงหน้า เมื่อผู้ขายรับเงินไปแล้วออกใบเสร็จรับเงินโดยมี
เงื่อนไขว่า ผู้ขายสงวนสิทธิ์ที่จะปรับปรุงราคาสินค้าให้สูงขึ้นเท่ากับราคาซื้อขายในวันส่งสินค้า
ให้แก่ผู้ซื้อ

(๒) ในการรับจ้างซ่อมรถยนต์ ผู้รับจ้างซ่อมออกใบรับรถให้โดยมีเงื่อนไขว่า
ผู้รับจ้างจะไม่รับผิดชอบใด ๆ ในกรณีที่รถที่รับจ้างซ่อมถูกไฟไหม้ รถหรือสิ่งของมีค่าในรถ
สูญหาย แต่ประการใดทั้งสิ้น

(๓) ในสัญญากู้ยืมเงินมีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่า ผู้กู้ยินยอมให้ผู้ใหญ่ปรับปรุง
อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นได้ตามวิธีการของผู้ให้กู้ได้ทันที ทั้งนี้ โดยไม่มีการอธิบายว่าวิธีการ
ของผู้ใหญ่ที่จะเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเป็นอย่างไร

(๔) ในสัญญาว่าจ้างปลูกบ้านพักอาศัย ผู้รับจ้างกำหนดให้ผู้ว่าจ้างชำระค่าจ้างเป็นงวด ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่กล่าวถึงความก้าวหน้าของผลงานก่อสร้าง ไม่กำหนดเวลาดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ และมีการกำหนดเบี้ยปรับเมื่อผู้ว่าจ้างผิดสัญญาแต่ฝ่ายเดียว

(๕) ในสัญญาว่าจ้างเหมาปลูกสร้างอาคาร ผู้รับจ้างกำหนดเงื่อนไขว่า ถ้าผู้ว่าจ้างตาย ทายาทต้องแจ้งให้ผู้รับจ้างทราบภายในหนึ่งเดือน มิฉะนั้นถือว่าสัญญาเป็นอันสิ้นสุด โดยสัญญาฝ่ายใดจะเรียกร้องอะไรจากกันมิได้

(๖) ในสัญญาซื้อขายซึ่งมีข้อกำหนดให้ผู้ซื้อจ่ายเงินจากสถาบันการเงินอื่นเพื่อชำระให้แก่ผู้ขายโดยกำหนดเงื่อนไข เช่น อัตราดอกเบี้ย เงินต้น ระยะเวลาผ่อนชำระคืนตายตัวไว้ โดยที่สถาบันการเงินนั้นมิได้เข้ามาเป็นคู่สัญญาค้ำประกัน ทำให้เกิดปัญหาทางกฎหมายในกรณีที่ดินสถาบันการเงินนั้นปฏิเสธไม่ยอมให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว

ดังนั้น จึงขอให้ประชาชนพึงระมัดระวังในการเข้าทำสัญญาซึ่งมีเงื่อนไขที่มีลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบคู่สัญญาดังกล่าวข้างต้น ในการนี้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคใคร่ขอความร่วมมือจากประชาชน หากพบว่ามีสัญญาใดที่มีเงื่อนไขในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบนอกเหนือไปจากกรณีดังกล่าวข้างต้น โปรดส่งไปยังสำนักงาน ฯ ค้ำประกัน เพื่อสำนักงาน ฯ จะได้รวบรวมเสนอรัฐบาลให้ดำเนินการเสนอร่างกฎหมายป้องกันการเอาเปรียบในการทำสัญญาต่าง ๆ หากมีข้อสงสัยประการใด โปรดสอบถามไปยังสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ทำเนียบรัฐบาล โทร. ๒๕๒๔๖๓๓

คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

พฤตจิกายน ๒๕๒๒

ภาคผนวก ค

บันทึก เรื่อง การซื้อที่ดินและบ้านจัดสรร

(ประกาศแนะนำให้ประชาชนทราบ)

ภาคผนวก ก

(สำเนา)

บันทึก

เรื่อง การซื้อที่ดินและบ้านจัดสรร

ผู้ซื้อที่ดินและบ้านจัดสรรในเขตพระโขนงจำนวนหนึ่งได้มาร้องเรียนขอความช่วยเหลือจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงาน ฯ ได้พิจารณาหลักฐานประกอบกับคำชี้แจงของผู้ร้องเรียนแล้ว สรุปใจความได้ว่า ผู้ซื้อได้ตัดสินใจซื้อที่ดินพร้อมด้วยบ้านตามคำโฆษณาขาย โดยผู้ขายกำหนดให้ผู้ซื้อทำสัญญารวม ๒ ฉบับ คือ สัญญาจะซื้อจะขายที่ดินฉบับหนึ่ง และสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างอีกฉบับหนึ่ง บัดนี้ ผู้ซื้อได้เข้าไปอยู่ในที่ดินและบ้านที่ซื้อแล้ว ปรากฏว่าวัสดุที่ใช้ก่อสร้างบ้านมีคุณภาพไม่ดี ไฟฟ้าและน้ำประปามีไม่พอใช้ ผู้ซื้อได้แจ้งให้ผู้ขายทราบแล้วแต่ผู้ขายก็เพิกเฉยมิได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ขณะนี้ผู้ซื้อได้รับความเดือดร้อนมาก

จากเรื่องราวที่สำนักงาน ฯ ได้รับการร้องเรียน สำนักงาน ฯ มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ซึ่งคิดจะซื้อที่ดินและบ้านจัดสรรเป็นของตนเอง ดังต่อไปนี้

๑. คำแนะนำทั่วไป

- ๑.๑ ไม่ควรซื้อที่ดินแบบผ่อนชำระราคาที่ยังไม่โอนกรรมสิทธิ์ให้ เพราะผู้ขายอาจเอาที่ดินนั้นไปจำนองหรือขายต่อได้ ในกรณีที่ผู้ขายเอาที่ดินไปจำนอง เมื่อผู้ซื้อผ่อนชำระครบตามสัญญา ผู้ขาย

ยอมโอนที่ดินให้แก่ผู้ซื้อไม่ได้ เว้นแต่จะชำระหนี้จำนวนแล้ว หรือ
 ในกรณีที่ผู้ขายเอาที่ดินนั้นไปขายต่อให้แก่บุคคลอื่น ผู้ซื้อรายแรก
 จะไม่มีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ขายและผู้ซื้อรายที่สองโอนกรรมสิทธิใน
 ที่ดิน คงมีสิทธิแต่เพียงฟ้องผู้ขายรายแรกฐานผิดสัญญาตามสัญญา
 จะซื้อจะขายที่ดินเท่านั้น

๑.๒ ควรซื้อที่ดิน/หรือบ้านโดยให้ผู้ขายโอนกรรมสิทธิ์ให้ทันทีเมื่อ
 ชำระเงิน ในกรณีที่ไม่สามารถชำระเงินให้ทั้งหมดในคราวเดียว
 ควรเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ ชำระค่าที่ดินและ/หรือบ้านด้วยการกู้เงินจากธนาคาร
 โดยจำนวนที่ดินและ/หรือบ้านเป็นประกันและผ่อนส่ง
 กับธนาคาร หรือ

๑.๒.๒ ผ่อนชำระราคากับผู้ขายโดยให้ผู้ขายจกบุริมสิทธิไว้
 ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๒. ก่อนตัดสินใจซื้อ จะต้องแน่ใจว่า

๒.๑ ผู้ขายเป็นเจ้าของกรรมสิทธิในที่ดินและ/หรือบ้านจริง และไม่มี
 ภาระผูกพันใด ๆ อีกทั้งไม่อยู่ในเขตที่ดินที่จะต้องเวนคืน

๒.๒ ถ้ามีการโฆษณาว่าที่ดินอยู่แห่งใด จะต้องตรวจสอบด้วยตนเองว่า
 ที่ดินนั้นมีอยู่จริง ที่ดินและหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน (เช่น โฉนด)
 นั้นถูกต้องตรงกัน ในการนี้ควรขอหมายเลขโฉนดหรือหนังสือสำคัญ
 สำหรับที่ดินจากผู้ขายเพื่อนำไปตรวจสอบกับนายทะเบียนที่ดินด้วย
 ตนเอง

๒.๓ ที่ดินนั้นมีทางออกสู่ทางสาธารณะ

๒.๔ ที่ดินนั้นมีทางระบายน้ำ

๒.๕ ไม่อยู่ใกล้โรงงานหรือสถานที่ที่อาจก่อให้เกิดความรำคาญ เช่น
 ฝุ่น ควัน เสียง หรือกลิ่น . เพราะเป็นการยากที่จะให้เจ้าของ

โรงงานหรือสถานที่ดังกล่าวระงับเหตุรำคาญหรือย้ายโรงงาน
หรือสถานที่ดังกล่าวในภายหลัง

๓. ก่อนทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินและ/หรือสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง จะต้อง
ทำความเข้าใจกับข้อความในสัญญาให้ถ่องแท้ก่อน ถ้าไม่มีความรู้ควรปรึกษาหารือกับ
ในกรณีนี้สำนักงาน ฯ ใครขอวิงวอนให้ท่านที่ใช้วิชาชีพกฎหมายได้โปรดร่างสัญญาโดยคำนึงถึง
ความเป็นธรรมแก่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายด้วย

๔. สำหรับการจ้างเหมาก่อสร้าง อย่างน้อยควรมีข้อกำหนดดังต่อไปนี้

๔.๑ งานก่อสร้างต้องแบ่งเป็นงวด

๔.๒ ผู้ว่าจ้างจะชำระเงินเมื่อผู้รับจ้างได้ทำงานเสร็จเป็นงวด ไม่ควร
ทำสัญญาที่กำหนดให้ผู้ว่าจ้างต้องชำระโดยถือเอาที่กำหนดเวลาเป็น
สำคัญ เพราะถ้าถือกำหนดเวลาเป็นเงื่อนไขในการชำระเงินแล้ว
เมื่อถึงเวลาชำระเงิน ผู้ว่าจ้างจะต้องชำระ ไม่ว่าผู้รับจ้างจะ
ทำงานเสร็จหรือไม่

๕.๓ คุณภาพของวัสดุที่จะใช้ในการก่อสร้างควรระบุลงไว้ในสัญญา
ให้ละเอียดถี่ถ้วนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในกรณีนี้ไม่ควรใช้ถ้อยคำ
กว้าง ๆ เช่น "เครื่องสุขภัณฑ์ที่มีคุณภาพดี" "ไม้เนื้อแข็ง" "เหล็ก"
"กระจก" ฯลฯ ควรระบุลงไปให้ชัดเจนว่าต้องการเครื่องสุขภัณฑ์
ยี่ห้อใด ไม้ชนิดใด ไม้ยาง ไม้เต็งหรือไม้มะค่า ความหนาของ
กระจกหรือขนาดของเหล็กเป็นเท่าใด ฯลฯ

๕. ข้อตกลงใด ๆ ที่เห็นว่าเป็นสาระสำคัญ ไม่ควรเชื่อคำพูดกัน ควรกำหนดไว้ในสัญญา เช่น ถ้าผู้ขายโฆษณาว่าจะสร้างถนน ติดตั้งไฟฟ้า หรือน้ำประปาให้จนถึงบ้าน ผู้ซื้อควรให้ผู้ขายระบุไว้ในสัญญาด้วยว่าจะสร้างหรือติดตั้งเมื่อใด ใครเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย และควรกำหนดล่วงหน้าไว้ด้วยว่า ถ้าผู้ขายไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญา ผู้ขายจะทำอย่างไร

๖. ถ้าผู้ขายจะมีบริการให้ผู้ซื้อ เช่น ไฟฟ้าหรือน้ำประปา ควรกำหนดไว้ในสัญญาด้วยว่ามีหลักเกณฑ์อย่างไร เช่น กำหนดเวลาเปิดปิดไฟฟ้า น้ำประปา การคิดราคาค่าไฟฟ้า น้ำประปา การชำระเงิน ฯลฯ

๗. ในกรณีที่มีการชำระเงิน เช่น ค่าผ่อนส่งที่ดินและ/หรือบ้าน ค่าไฟฟ้าหรือน้ำประปาแก่ผู้ขายที่ดินและ/หรือบ้าน ผู้ซื้อต้องเรียกใบเสร็จทุกครั้ง และในใบเสร็จนั้นอย่างน้อยต้องมีข้อความดังต่อไปนี้

๗.๑ ขอความว่าเป็นใบเสร็จรับเงิน

๗.๒ ขอความว่ารับเงินจากผู้ใด เป็นจำนวนเงินเท่าใด (ทั้งตัวเลขและตัวหนังสือ) และใครเป็นผู้รับ

๗.๓ ต้องมีลายมือชื่อผู้รับเงินและให้เขียนชื่อสกุลผู้รับเงินไว้
ใให้อ่านออกด้วย สำหรับผู้รับเงินนี้จะต้องเป็นผู้ขายที่ดินและ/หรือบ้าน
ถ้าผู้ขายเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ในใบเสร็จรับเงินจะต้องพิมพ์ชื่อ
ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น และผู้รับเงินจะต้องเป็นผู้มีอำนาจรับเงิน
ในนามของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นด้วย

สำหรับข้อแนะนำอย่างอื่น สำนักงาน ฯ จะได้รวบรวมและแจ้งให้ผู้บริโภคทราบ

เป็นคราว ๆ ไป

คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๓

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนิหรา นัยโกวิท เกิดที่จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ ได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๑๓ และเนติบัณฑิตไทย จากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ปีการศึกษา ๒๕๑๘

